

*Personajele*

VICEPREȘEDINTELE  
SECRETARA  
CLEMENTINA MĂRUNTU  
FATA  
GINERELE  
AVOCATUL  
ACTORUL  
OMUL CU PĂPUȘA

I

*Biroul unui vicepreședinte, la Consiliul popular de sector.*

SECRETARA : Tovarășa Măruntu Clementina.  
Cincizeci și șapte de ani.

VICEPREȘEDINTELE : Casnică ?

SECRETARA : Pensionară. Drumul Taberei, patruzeci și...

VICEPREȘEDINTELE : Să poftească...

*(Secretara deschide ușa.)*

SECRETARA : Intrați, tovarășă Măruntu.

*(O bătrinică simpatică, mărunțică, își face apariția. Secretara se retrage.)*

MĂRUNTU : Bună ziua, stimate tovarășe vicepreședinte.

VICEPREȘEDINTELE : Bună ziua, tovarășă. Luați loc.

MĂRUNTU *(se așază serioasă și timidă, în același timp. Bătrână și fetiță)* : Am venit cu o sesizare, ca să zic așa. Acum se dă foarte mare importanță sesizărilor oamenilor muncii și mă bucur că am găsit la dumneavoastră audiență și bunăvoință...

VICEPREȘEDINTELE : Vă ascult.

MĂRUNTU : Da... dar în să vă spun că mă bucur și vă felicit. Dealtfel, m-am bucurat și în altă parte de audiență și de bunăvoință, pentru că nu e primul loc unde vin să-mi expun sesizarea... am mai expus-o și în alte părți, după cum veți binevoi să aflați, la comitetul de bloc, la comitetul de stradă, la clubul... nu, acolo a fost o expunere privată, între două gospodine... la miliție, chiar — da, tovarășe vicepreședinte, nu vă mirați, am expus cazul și la miliție... am vorbit și cu un avocat și cu un artist de operetă, și peste tot am fost ascultată cu multă atenție și bunăvoință.

Omul  
cu  
păpușa

piesă într-un act

VICPREȘEDINTELE : Mă bucur...

MĂRUNTU : Da — dar problema nu se rezolvă. Timpul trece și, deși am străbătut toate aceste ierarhii obștești, în nădejdea limpezirii cazului, cazul nu s-a limpezit deloc, ba a luat, după părerea mea, o anumită amploare și a exercitat o anumită influență asupra caracterelor mai slabe, mai romantice, mai... cum să spun eu... predispușe la indulgență...

VICPREȘEDINTELE : Dacă ați fost și la miliție, presupun că e vorba de un aspect cu incidență penală.

MĂRUNTU : „Incidență” — asta e cuvântul ! M-am străduit să-i conving și pe tovarășii de-acolo câtă „incidență” există în ceea ce declar eu, am avut impresia că m-au înțeles și că mi-au dat dreptate, mi-au și spus, dealfel... „da, aveți dreptate, o să cercetăm” ...dar eu nu știu dacă au cercetat sau nu, pentru că lucrurile nu s-au schimbat, „incidența” există și se manifestă cu regularitate, în fiecare săptămână, aproape în fiecare zi...

VICPREȘEDINTELE : Sub ce formă ?

MĂRUNTU (o ezitare) : A... sub ce... ? Sub forma unui om, tovarășe vicepreședinte.

VICPREȘEDINTELE : Un om rău ?

MĂRUNTU : Un om fără căpății.

VICPREȘEDINTELE : Adică, un om care nu lucrează nicăieri...

MĂRUNTU : Poate că lucrează pe undeva, nu știu, dar eu cred, mai degrabă, că nu, după aspectul său susceptibil și interesul său camuflat.

VICPREȘEDINTELE : Susceptibil — de ce ?

MĂRUNTU : De interpretări, tovarășe vicepreședinte. De suspiciuni de tot felul și de gânduri în tocmai liniștitoare.

VICPREȘEDINTELE : Mă rog, mă rog... din ce pricină se nasc aceste interpretări ?

MĂRUNTU : Din pricina faptului că sună noaptea la ușă, zice ce zice, „bună seara” și un fel de „mă scuzați”, pe urmă își împlintă privirea peste creștetul tău, în spațiul locativ legal, ațit cît i se oferă din deschizătura ușii, și întreabă, nevinovat și angelic, vă rog să rețineți... întreabă, auzi dumneata : „n-aveți dumneavoastră o fetiță care a pierdut o păpușă ?”

VICPREȘEDINTELE (nu-și poate reține un început de ris) : Hă...

MĂRUNTU : De ce rîdeți ? Mie nu mi s-a părut nimic suspect, la prima vizită, am luat întrebarea în serios și i-am răspuns tot ațit de serios : „nu, tovarășe, n-am nici o fetiță”. Că n-am. Fata mea nu mai e fetiță. E femeie în toată firea, locuiește cu bărbatu-său în Balta Albă... departe, ce să-i faci, dar avem în vedere un schimb de locuință, eu pe-acolo, ei pe-aici, om vedea... e bine mersi, la serviciu, și are doi băieți dolofani care nu se joacă cu păpușile.

VICPREȘEDINTELE : Deci — nici o primjdie.

MĂRUNTU : Da, dar dumnealui a mai venit.

De trei ori. Tot noaptea.

VICPREȘEDINTELE : A mai sunat la ușa dumneavoastră ?

MĂRUNTU : Da.

VICPREȘEDINTELE : Noaptea — pe la ce oră ?

MĂRUNTU : Nouăsprezece, douăzeci.

VICPREȘEDINTELE : Nu chiar noaptea, va să zică.

MĂRUNTU : Seara, pe întuneric. Cînd umblă derbedeii și cine știe ce suflete necurate.

VICPREȘEDINTELE : Derbedeii nu prea mai umblă, după cîte știu eu. Că nu prea sînt.

MĂRUNTU : Nu prea mai sînt, dar, uite, unul mai mișună prin cartier și mă mir că nu-l împiedică nimeni să urce pînă la apartamentul meu, de trei ori, deși am sesizat unde trebuie și am primit încurajări și din partea unui avocat și a unui artist de operetă.

VICPREȘEDINTELE : Poate, a pierdut cineva, într-adevăr, o păpușă...

MĂRUNTU : Da, dar n-am pierdut-o eu. Și i-am explicat asta individului, cu cea mai mare claritate. De două ori. A treia oară, i-am închis ușa în nas.

VICPREȘEDINTELE : Ce propuneți ?

MĂRUNTU : Eu nu propun nimic, tovarășe vicepreședinte. Eu sesizez. Vreau să am liniște și siguranță în apartamentul meu, noaptea și seara pe întuneric. Vreau să am libertate de cetățean.

VICPREȘEDINTELE : Credeți că e vorba de vreun infractor ?

MĂRUNTU : Credeți că trebuie să fiu delapidat în spațiul meu locativ, ca să se dovedească acest lucru ?

VICPREȘEDINTELE : Hm !

MĂRUNTU : Are o privire foarte ciudată și întotdeauna ascunde sub haină ceva. Un obiect proeminent.

VICPREȘEDINTELE (Inginînd-o, fără suspărare) : Foarte ciudată, foarte ciudată... Și dumneata, dacă te uiți la mine în clipa asta, probabil că vezi o privire foarte ciudată...

MĂRUNTU : Nu mă credeți ?

VICPREȘEDINTELE : Ba da. Dar dumneavoastră îmi cereți să interpretez în același fel... și asta, deocamdată, dacă mă înțelegeți bine, nu se poate.

MĂRUNTU : Bineînțeles că nu se poate, dar vă rog să verificați și să faceți ceva. Poate îi impulsionați pe tovarășii de la miliție, poate luați o decizie pe linia comitetului de stradă...

VICPREȘEDINTELE : Să facă de pază ?

MĂRUNTU : ...sau de bloc. Vă rog, stimat tovarășe vicepreședinte, nu subestimați sesizarea mea, așa cum mi se pare că s-a întîmplat pe celelalte trepte ierarhice pe unde am umblat, pentru că e reală și de cea mai mare importanță pentru viața multilaterală a oamenilor

muncii, productive sau casnice, oricum am numi-o, în această perioadă de avânt general...

**VICEPREȘEDINTELE**: Bine, bine. Lăsați-mi numărul de telefon, dacă aveți...

**MĂRUNTU**: Da. 47.38...

**VICEPREȘEDINTELE** (*îi întinde o coală de hîrtie, un toc*): Scrieți pe bucata asta de hîrtie.

**MĂRUNTU** (*scrie*): ...treizeci și opt. ăăă... așa. (*Îi înapoiază hîrtia.*) Și, ce să fac?

**VICEPREȘEDINTELE** (*o ia, o pune deoparte*): Să vă duceți acasă și... să vă vedeți liniștită de viața dumneavoastră casnică multilaterală.

**MĂRUNTU**: Bine, dar dacă...

**VICEPREȘEDINTELE**: Eu am să vă dau un telefon diseară, în jurul orei nouăsprezece și...

**MĂRUNTU** (*oarecum emoționată*): Vai, cum să-mi telefonați dumneavoastră?

**VICEPREȘEDINTELE**: Eu, sau altcineva.

**MĂRUNTU**: Dar e prea mult... e prea neașteptat... aveți atîtea obligații...

**VICEPREȘEDINTELE** (*se ridică*): Stau foarte aproape de numărul dumitale, stimată tovarășă Măruntu. Și nu mi-ar fi greu...

**MĂRUNTU** (*se ridică și ea*): Sînteți un tovarăș încîntător. Mai mult chiar: un simbol. Mi se pare că v-am și votat la ultimele alegeri pentru consiliile populare și mă bucur că pot să constat că nu-mi pare rău, și-am să vă aleg și altă dată...

**VICEPREȘEDINTELE** (*o conduce*): Mulțumesc. Pe diseară.

**MĂRUNTU** (*în ușa, emoționată, într-adevăr*): Un poem, asta sînteți. Nu uitați: 47.38...

**VICEPREȘEDINTELE**: Nu uit.

(*Bătrînica iese.*)

## II

*Domiciliul Clementinei Măruntu — o garsonieră obișnuită de bloc. În jurul orei 19. Împreună cu gazda, cîteva persoane — Fata, Gînerile, Avocatul — așteaptă ceva, caută să înțeleagă ceva. La televizor, un film sau un reportaj care nu prea le reține atenția.*

**FATA**: Mai vrei apă?

**GINERELE**: Nu, mulțumesc. Am fi putut să aducem de-acasă autosifonul; am fi băut apă cu acid.

**AVOCATUL**: Mie, domniță, dacă nu-mi dați voie să mă apropiu de fereastră și să-mi aprind acolo o pipă, cred că-mi va scădea vertiginos capacitatea de veghe și de prospekțiune critică...

**MĂRUNTU** (*gazdă bună și sfioasă*): Vai de mine, tocmai dumneavoastră, om al legii, să pretindeți asemenea eroare?

**AVOCATUL**: Nu înțeleg. Pentru o pipă?

**MĂRUNTU**: Dar, dacă vă apropiați de fereastră, ne-am dat de gol. Imediat va

îngrijistra prezența unui om în plus la domiciliul meu și nu se va mai avînta pe scară.

**AVOCATUL**: Cine?

**MĂRUNTU**: Omul acela.

**AVOCATUL**: Stîngem lumina.

**MĂRUNTU**: Dacă stîngem lumina, va fi de părere că nu sînt acasă.

**AVOCATUL**: Da, hm!

**GINERELE**: Eu zic, mamă-soacră, că, și cu lumina aprinsă, și cu ea stînsă, e tot aia.

**MĂRUNTU**: Da, știu. Dumneata nu dai nici o importanță problemelor mele, nu crezi în presupunerile mele și te plictisesc neliniștile mele, dar uite că s-a găsit cineva care a luat în serios toate astea și mi-a făcut onoarea să mă anunțe că imi va da un telefon. Dumneata mi-ai dat un telefon, zilele astea?

**GINERELE**: N-a sunat încă.

**MĂRUNTU**: Încă nu e nouăsprezece.

**FATA**: Vă rog, nu începeți iar. O să sune, n-o să sune, foarte frumos din partea dumisale că a promis. Alții ar fi ridicat din umeri.

**MĂRUNTU**: Păi, vezi?

**FATA**: Dar nu-l învinui nici pe soțul meu că nu ți-a dat un telefon. El e mai realist, mai stăpînit. Ți-am dat eu, în schimb.

**AVOCATUL**: Mda... pipă, nu, telefon, nu... Preaamabilă domniță, cum să ne exprimăm mai bine interesul pentru speța dumitale, mai mult decît cu prezența noastră comună și vigilentă, în așa fel încît să treacă timpul mai ușor și fără asperități de opinii?

**GINERELE**: Eu propun să ieșim de-a binelea pe balcon și să aprindem acolo, dumneata, o pipă, eu, o țigară...

**MĂRUNTU**: Nu dau voie.

**GINERELE**: Bine, înțepenim aici. Uite, draga mea soțioară, sînt destul de realist și de stăpînit. Ai insistat să vin, am venit, ca să nu provoc o mai mare contradicție în familie... dar, spune-mi și mie, ce-o să se întîmple? O să sune tovarășul vicepreședinte, bun... ei, și? Ca să aflăm dacă o să sune sau nu, era nevoie să ne mobilizăm ca la foc?

**FATA**: Taci! Mi-ai promis că vii și că o să taci. Mama, poate că exagerează, poate că ia lucrurile mai în negru decît s-ar conveni, dar nu uita că e singură, și cu o vorbă liniștitoare, de la distanță, n-ai rezolvat mare lucru.

**MĂRUNTU**: Nu exagerez deloc, o să vedeți.

**AVOCATUL**: Sperăm.

**GINERELE**: Care vorbă liniștitoare?

**FATA**: Care i-am spus-o noi. Cînd ne-a pozeat întîmplarea. Uite, mie mi se pare foarte neobișnuit faptul că cineva, un străin, mă rog, cu o funcție foarte mare și cu multe buclucuri pe cap, a reținut îngrijorarea mamei, de la prima vizită... și i-a promis ceva, i-a oferit ceva... mai mult decît o vorbă liniștitoare... un semn,

un gest, prin care să-i dovezedească că nu e chiar așa de izolată, în frământarea ei. Mie, promisiunea asta cu telefonul mi-a produs o mică tulburare... m-a emoționat puțin.

**AVOCATUL** : Da, e emoționant gestul, chiar dacă se va înscrie în analele faptelor vietii ca simplă intenție.

**FATA** : M-a emoționat, da. Și m-a făcut să mă simt puțin rușinată.

**GINERELE** : Explicabil. Tu dramatizezi puțin, întotdeauna...

**FATA** (*aproape strigăt*) : Dar nu dramatizez nimic, aici... Ți-am spus, pur și simplu, ceea ce simt !

**MĂRUNTU** : Mai încet. Sinteți în casa mea și nu permit...

(*Sonerie.*)

**AVOCATUL** : Telefonul.

**MĂRUNTU** (*puțin incurcată, de fapt, nu se mai aștepta*) : Da, sigur... imediat...

(*Sonerie în continuare.*)

**GINERELE** (*calm*) : Nu e telefonul.

**AVOCATUL** : Atunci, ce e ?

**FATA** : Mai grav : soneria de la ușă.

**MĂRUNTU** (*speriată*) : A venit !

**AVOCATUL** : Cine ?

**MĂRUNTU** : Omul cu păpușa !

**FATA** : Nu deschideți.

**GINERELE** : Cum să nu deschidem ? Pentru ce ne-am adunat aici ? Stați liniștiți... mă duc eu la ușă...

**AVOCATUL** : Și, ce-o să facem ? O să-l poftim înăuntru ?

**FATA** : Închide televizorul...

(*Sonerie. Ginerile stinge televizorul.*)

**GINERELE** : Da, o să-l poftim înăuntru și o să încercăm să stăm, civilizat, de vorbă cu el.

**MĂRUNTU** (*speriată foc*) : În spațiul meu ? Niciodată ! Să-l luați de guler, dacă sînteți bărbați, și să-l transportați unde trebuie !

**AVOCATUL** : Mai bine ar fi să deschidă domnița. Că e stăpîna casei. Noi ne dăm pe flancuri și, după două-trei vorbe, ne repezim la revere...

**MĂRUNTU** : Nu ies.

**GINERELE** : Stați liniștiți. Mă duc eu...

(*Pași spre ușă.*)

**FATA** : Tovarășe avocat, îl lași pe soțul meu cu flancul descoperit ?

(*Soneria a încetat. Ginerile deschide. Cînevara, cu o voce bine timbrată, vorbește de-afară.*)

**ACTORUL** : Aici mai respiră scumpa noastră compatrioată Măruntu ?

**GINERELE** : Cine ești dumneata ?

**ACTORUL** : „Verva“, tovarășe. „Verva și înălțarea spirituală“ ! (*Iși face loc.*) Dă-te pe dreapta... să te salut... (*Și trece pe lângă el.*) ...și să salut, totodată, această comunitate colorată, de persoane...

**MĂRUNTU** (*piatra de pe inimă !*) : Artistul !

**ACTORUL** (*declamator*) : Clementina ! (*Cîntă, desfrîcînd brațele.*) „Cînd eram de douăzeci de ani...”

**MĂRUNTU** : O, doamne... lasă brațele jos, că nu sîntem pe Splai și cine știe ce-și mai închipuie oamenii ăștia !

**ACTORUL** (*mirat*) : Oamenii ăștia ? Dar eu văd o familie, dacă nu mă înșel, o distribuție de singe și de rudenie... nu un fel de „oamenii ăștia“ ...și, atunci, de ce ne-am formaliza ? Ce-am strica ?

**MĂRUNTU** (*puțin emoționată*) : Dați-mi voie... dați-mi voie să vi-l prezint pe dumnealui... artist de operetă... despre care v-am mai vorbit, la fiecare în parte...

**FATA** : L-ai chemat și pe dumnealui ?

**ACTORUL** : Da, distinsă generație. Mi-a spus tot. Știu tot. Și, cum s-a nimerit să u-au spectacol în seara asta, iată-mă pregătit să întîmpin, alături de cea mai frumoasă amintire a mea din tinerețe, orice eveniment, orice neprevăzut...

**GINERELE** : Ei, așa o să ne treacă timpul mai vesel. Respectele mele, stimate tovarășe artist.

**ACTORUL** : Complimente, tinere. Dumneata întregеști generația pe care am salutat-o adineaori, în persoana duduui...

**GINERELE** : Duduia e soția mea.

**ACTORUL** : Exact ce am insinuat. O întregеști cu un portret remarcabil și generos pentru perspectivă.

**GINERELE** : Mulțumesc.

**ACTORUL** : Iar dumneata ești tata-socru...

**AVOCATUL** : Pardon. Eu sînt flăcău, amice. Lipsă descendenți.

**ACTORUL** : Ce spuneam eu ? Văr de-al doilea.

**MĂRUNTU** : Nu, nu e vărul meu. Că n-am avut nici un unchi, nu mai știi ?

**ACTORUL** : Oricum l-aș prospecta, tot din familie mi se pare că vine...

**MĂRUNTU** : Dînsul e avocatul care m-a ajutat...

**ACTORUL** : Aha, aha !

**AVOCATUL** : Ei, dacă socotim că societatea e o familie, atunci se poate spune că venim, cu afecțiune și fidelitate, unii spre alții, unul spre altul...

**MĂRUNTU** : M-a ajutat să rezolv problema aceea foarte înclîcită cu discreditarea soțului meu...

**GINERELE** (*sec*) : Cum ?

**AVOCATUL** : Prin divorț, prietene. Era cea mai înțeleaptă soluție.

**ACTORUL** : Aha ! Felicitări. Foarte bine. Mă bucur că mă gădesc într-o uniformitate de interese...

**MĂRUNTU** : N-am decît dulceață, cafea și apă. Ce să-ți dau ?

**ACTORUL** : O indicație. A venit ? A sunat ?

**FATA** : N-a venit și n-a sunat nimeni. În afară de dumneata.

**GINERELE** : Dacă tot mai așteptăm, eu zic să dau drumul la televizor.

**MĂRUNTU** : Nu-i mai da drumul. Cine știe...

**AVOCATUL** : Poate, să ne cînte o arie duioasă tovarășul artist...

**ACTORUL** : Exclus. Nu cînt pentru flăcăi.

**AVOCATUL** : V-am aplatat sincer în câteva spectacole, domnul meu. Mi-ai procurat o adevărată desfătare.

**GINERELE** : Da... dar n-ai găsit decât o singură soluție înțeleaptă !

**FATA** : Dragă...

**AVOCATUL** (*rece*) : Ce vrei să insinuai ?

**GINERELE** : Nimic. Nu eu am deschis vorba.

**MĂRUNTU** : Și, dacă a deschis-o altcineva, dumneata de ce te amesteci ? Cu ce drept ?

**GINERELE** : N-am nici un drept, e-adevărat. De aceea, nici nu insist. Și n-am insistat niciodată.

**AVOCATUL** : Dar ai emis o supoziție...

**GINERELE** : Evident. Mi-am permis să exprim ceea ce simțeam de mult, că, în problema discreditării soțului aceluia, divorțul era una dintre mai multe soluții înțelepte.

**MĂRUNTU** : Ascultă ! Cum îți permiți ?

**GINERELE** : Păi, ce să fac, mamă-soacră... la televizor n-am voie să mai umblu, pe balcon, nu se poate, despre vicepreședinții consiliilor populare, nici o vorbă, operetă, nu... atunci, să mă ierte tovarășii, ce ne mai rămîne de făcut aici ? Un schimb de opinii. De la generație la generație.

**AVOCATUL** : De acord. Dar dumneata n-ai probele obiective care să-ți justifice, după douăzeci de ani, reconsiderarea speței în care a fost implicată mama dumitale soacră...

**MĂRUNTU** : Auzi, cum îmi spun : mamă-soacră ! Spune-le să tacă... Spune-le să tacă, draga mea, că nu mai suport argoul ăsta primitiv !

**ACTORUL** (*filozof*) : Ne ducem spre dramă. Și nu-mi place.

**FATA** : Dragă, ți-am spus de-atâtea ori să n-atingi această chestiune... Ce vrei, acum ? Să dai sentințe ? Să discreditezi ?

**GINERELE** : Nu. Dar n-am avut niciodată ocazia să stau față în față cu omul care a dat singura soluție !

**FATA** : Evită.

**AVOCATUL** : De ce ? E foarte interesant ce spune. Foarte incitant. În definitiv, arta pledoariei, scumpă familie, în orice epocă s-ar produce, are nevoie de un punct opozant, de un element contradictoriu, pe care va trebui să-l atace și să-l combată. În afara unui punct de vedere diferențiat, fundamental diferențiat, ce ar mai viza artileria logică a unei pledoarii ?

**GINERELE** : Atunci, dacă s-a ivit ocazia, de ce să nu discutăm ? Uite, tovarășului avocat îi face plăcere să aibă la îndemână un punct de vedere diferențiat. Foarte diferențiat. I-l pun la dispoziție.

**AVOCATUL** : Țin să te previn, tinere, că nu mai proferez de cinci ani. Părul alb și câteva cute de pe față îți vor da, poate, o idee și de ce.

**GINERELE** : Respect părul alb. Eu mi-am exprimat o părere numai în legătură cu o împrejurare când părul dumneavoastră nu era încă atât de...

**FATA** : Terminați ! Vă rog din suflet, în amintirea tatălui meu, terminați odată această discuție penibilă !

**ACTORUL** : Evident. Ce-a fost, a trecut.

**MĂRUNTU** : Acum, nu. În clipa asta, dacă cineva a ajuns să-mi judece viața și faptele și să pună la îndoială temeinicia deciziilor mele, într-un fel sau altul, poate, o decizie de viață și de moarte... nu mai e chip de dat îndărăt. Îi cer eu să spună ce are de spus. Hai, ginere, acuză-mă... învinuiește-mă, fără frică... îți dau voie.

**FATA** : Doamne... de ce... ?

**GINERELE** : Nu vreau să te acuz. mamă-soacră.

**MĂRUNTU** : Spune-mi soacră sau mamă. Una din două. Împreună, nu stau bine, pe buzele dumitale... și nici nu-mi place s-aud.

**GINERELE** (*blind*) : Mie, de ce îmi spui mereu „dumneata” ?

**MĂRUNTU** : Pentru că...

(*Sună telefonul. Câteva clipe de tăcere.*)

**AVOCATUL** : A venit.

**ACTORUL** : Sună telefonul.

**FATA** : Răspund eu, mamă ?

**MĂRUNTU** : Nu... stai o clipă... stai, că-mi bate inima... Vedeți... vedeți, scumpii mei, că s-a ținut de cuvânt ? (*Vocea îi tremură puțin.*) Imediat, oh... (*Ridică receptorul.*) Alo... (*Pauză.*) Bună seara, tovarășe vicepreședinte... (*Pauză.*) Nu, n-a venit... (*Pauză.*) ...Cred că... (*Pauză.*) Eu ? Nu sînt singură. Sînt la mine cîțiva prieteni, rude, familia... (*Pauză.*) Da, dacă se întîmplă, firește... ne-am hotărît să... să-l poftim înăuntru, să încercăm să discutăm civilizat... și, între timp, nu-i așa, cineva dintre noi va anunța organele... (*Pauză.*) Mulțumesc. Aștept. Mi-ai făcut o mare cinste că m-ai sunat. O mare cinste și o mare bucurie. Vedeți, eu... puțin înspăimîntată și puțin emoționată, cum m-am prezentat la dumneavoastră și cum v-am vorbit, mi-am închipuit că... mi-am închipuit — da' n-am spus la nimeni — că dumneavoastră m-ai luat puțin în deridere... v-ați spus, poate, „ia uite, și la baba asta”... dar... (*Pauză.*) Cum ? (*Pauză.*) Mulțumesc foarte mult. Sînteți un poem... (*Pauză.*) V-am mai spus ? Un poem realist-socialist. (*Pauză.*) N-am să uit, sigur că da. Aștept, și vă sînt recunoscătoare. Bună seara. (*Pune încet receptorul în furcă.*)

**ACTORUL** : Excelent ! Vă felicit pentru perspicacitate și decizie. Așa să facem... Îl poftim înăuntru, încercăm să discutăm

civilizat cu el și, într-un timp, unul dintre noi alertează organele competente.

FATA : Parcă era vorba că nu-l primești înăuntru, dragă mamă ?

GINERELE (*admirativ*) : Da, dar mama ta are perspicacitatea de a înțelege, în momentul hotărâtor, un sfat înțelept.

FATA : Ia lasă... Eu o cunosc mai bine pe mama, sau tu ? Spune-ne ce zicea vicepreședintele...

ACTORUL : Pot să reconstitui replicile lipsă, deși nu-l cunosc pe acest tovarăș.

AVOCATUL : Ei, cum ?

ACTORUL (*cu vocea schimbată*) : „Aici, vicepreședintele Consiliului popular. Icsulescu. Bună scara“.

GINERELE : Pină aici, floare la ureche...

ACTORUL : „A venit individul“ ...sau „omul“ ...sau „persoana“ ?

AVOCATUL (*schimbându-și și el puțin glasul, cu răspunsurile gazdei*) : „Nu, n-a venit“.

ACTORUL : „S-ar putea să vină“.

AVOCATUL : „Cred că...“

ACTORUL : „Sînteți singură acasă ?“

AVOCATUL : „Eu ? Nu sînt singură. Sînt la mine cițiva prieteni, rude, familia...“

GINERELE : Remarci, dragă, că rudele, familia, sînt, din păcate, pe planul doi...

FATA : Poate, din politețe.

ACTORUL : Așa. Deci... mai departe, ce-a mai răspuns ?

AVOCATUL : „Da' dacă se întîmplă, ne-am hotărît, firește...“

ACTORUL : A, da. „Dacă se întîmplă să vină, aveți grijă...“

AVOCATUL : „Ne-am hotărît, firește, să-l poftim înăuntru, să încercăm să discutăm civilizat cu el și, între timp, nu-i așa, cineva dintre noi...“ (*Mică pauză.*) Ascultă, eu nu cred că a zis neapărat „aveți grijă“...

ACTORUL (*surprins*) : Ce importantă are ?

MĂRUNTU : Ce importantă are ? E-adevărat... Important e că a sunat și că s-a ținut de cuvînt. De dimineață, cînd am fost la el, eram foarte emoționată și am început să vorbesc puțin înțepat, puțin cu năduf, ca să-mi dau curaj... și să mă fac crezută, la urma urmei. Prea mulți oameni nu m-au crezut... deși le-am vorbit serios și civilizat... (*Un nod în gît, o lacrimă în ochi.*) Prea mulți oameni au înțeles și n-au făcut nimic... sau au ridicat din umeri... sau m-au liniștit cu vorbe bune... și duioase.

FATA : Mamă...

MĂRUNTU (*acum plînge. Nu se mai poate stăpîni*) : Prea mulți oameni au ris, poate, în sinea lor, de această babă caraghioasă, care pisează lumea cu o obsesie a ei, o

spaimă a ei... pentru că îi e frică și i se năzare... prea mulți prieteni și vecini...

ACTORUL : Ei, aici nu mai sînt de acord, draga mea. N-am ris niciodată.

AVOCATUL : Liniștește-te. Nici eu n-am ris. Și ți-am dat statul cel mai înțelept, mă se parc... să te duci la vicepreședintele Consiliului popular.

MĂRUNTU (*stăpînindu-se*) : Da... sigur... iertăți-mă... dar, poate, voi toți ați gîndit, înăuntru vostru, că bătrîna asta trece printr-o stare de panică specifică vîrstei... și ați fost buni și prevenitori cu mine, fără să luați nici o clipă în serios realitatea celor ce vă spun. Nu vă supărați, poate că așa e. Și, ce puteam eu să vă cer, mai mult ?

FATA : Liniștește-te. Sîntem aici, sîntem cu dumneata, orice s-ar întîmpla, te poți bizui pe noi... și pe alții... vezi bine, s-a ținut de cuvînt și un funcționar al statului.

GINERELE (*trist*) : Da... În primul rînd, un funcționar al statului !

FATA (*exasperată*) : Și, ce vroiai să fi făcut ? Să te fi adus aici pe tine, în fiecare seară ?

GINERELE : De ce te superi ? Constat doar. Și, dacă-mi dai voie să fiu sincer, mă cam doare. Da, da. Mă doare foarte mult.

FATA : Eu n-am ce să-mi reproșez. Nu știu ce să-mi reproșez. Dacă ești atît de simțitor și de deștept, trebuia să constăți mai devreme... și să nu-mi scoți ochii, acum, cu sinceritatea ta. Să fi zis : „Mamă... mă posteaz la ușa dumitale... și-l iau de gît pe blestematul care a îndrăznit să-ți tulbure serile... și liniștea... dau cu el de pămînt !“

GINERELE (*sincer*) : Iartă-mă, mamă, că n-am zis vorbele astea niciodată !

ACTORUL : Mda. Eu tot sper, cum să zic, că, datorită unor eforturi speciale, vom ieși mai degrabă din dramă... unde nu mă pricep și nu mă acomodez.

MĂRUNTU (*incet*) : Cum ai zis ?... „Mamă“ ?

GINERELE (*incet*) : Da. Îmi dai voie ?

AVOCATUL : Eu formulez o ipoteză, dacă nu vă supărați. Mă iertați că intervin, dar rigoarea profesională mă obligă să iau în seamă și această ipoteză și s-o analizez. Ca atare, întreb : dacă nu vine nimeni ? Dacă n-a fost, niciodată, nimeni și, printr-o strălucită insinuare paremiologică, prietena noastră ne-a adunat laolaltă pe toți, indirect, elegant, cu o măiestrie inegalabilă, aș spune, pentru a ne regăsi factorii de unire uitați ? Dacă nu există nici un „om cu păpușa“ ?

(*Tăcere.*)

MĂRUNTU (*calm, decis*) : Există. Ține minte asta.

AVOCATUL : Bineînțeles că există. Nu m-am îndoit niciodată. Dar, repet, am formulat o ipoteză... o temă de lucru.

(*Citeva exclamații, exprimând nedumerirea. Altele, deruta.*)

FATA : Nu știu ce vrei să spui dumneata. Nu te înțeleg. Cum, adică : mama minte ?

ACTORUL : Eu înțeleg și sînt de acord să despicăm, împreună cu Demostene, fiul ipotezei în oricîte părți. Ceea ce nu înțeleg este la ce te referi dumneata, cînd pomeniști de factorii de unire uitați ?

AVOCATUL : Pot să mă explic, scumpă domniță ?

MĂRUNTU : O, doamne ! Explică ce vrei. Dar nu uita că omul acela există cu adevărat, auzi ? N-am inventat nimic.

AVOCATUL : Bun ! De ce crezi dumneata, ilustre descendent al lui Arlecchino, că ne aflăm, în seara asta, aici, noi — și nu altcineva ?

ACTORUL : În ce mă privește, te rog să reții că am fost invitat în mod special, cu oarecare insistențe, și faptul că n-am avut spectacol în seara asta m-a ajutat să răspund la chemare.

AVOCATUL : O coincidență fericită, evident. Dar, dacă aveai spectacol, cum ai fi procedat ?

ACTORUL : Nu știu... de ce să punem problema ?

FATA : Ce urmărești dumneata, tovarășe avocat ?

AVOCATUL : Uite, în clipa de față, vreau să știu dacă, în eventualitatea că prietenul nostru trebuia să-și facă datoria pe scenă, în seara asta, ar mai fi fost aici sau nu ?

FATA : Și, ce demonstrează asta ? Că nu există omul pe care-l așteptăm ?

ACTORUL : Stai, stai, stai... Dumnealui pune o problemă de natură morală, dacă nu mă înșel. O alternativă dramatică. Datorie și... amicitie, nu-i așa ?

AVOCATUL : Sau sentiment.

ACTORUL : Prea bine, sentiment, sînt de acord. (*Doct.*) Mari opere ale literaturii universale sînt expresia acestei alternative nemuritoare, care ne-a înduioșat pe toți.

FATA : Ce sentiment ?

GINERELE : De amicitie, n-ai auzit ?

ACTORUL (*marea scenă !*) : Ei, ba nu... mai mult decît atît. Omul legilor și al paragrafelor juridice vrea să mă facă să pronunț, în amurgul vieții, ceea ce n-am reușit să pronunț în zorii ei... în strălucirea primei dimineți. Nu mi-e rușine s-o fac, paragraf rigid ce ești... Nu mi-e rușine să spun : iubire !

FATA : Ei, asta-i prea de tot ! Prea de operetă. Rog arta să coboare cu picioarele pe pămînt.

ACTORUL : De ce ? Trebuie să ne fie rușine s-o spunem ? Și s-o recunoaștem, în ceas de amurg ?

GINERELE : Frumos... Mie mi se pare frumos și înduioșător. De ce nu ascuți în liniște, draga mea ?

FATA : Nu pot. Nu mă interesează. Mamă, spune ceva...

MĂRUNTU (*moale*) : Ce să spun ? N-auzi ?... E frumos !

ACTORUL : Am iubit-o pe mama dumitale, scumpă duduie, pe vremea cînd eram tineri și strălucitori... plini de foc și de elan romantic. Am iubit-o și nu i-am spus-o... pe această blondă înaltă, cu mers majestuos și cu priviri falnice... dreaptă, fermă și zveltă ca o sculptură... mîndră ca o zeiță antică, pe cerul mitologiei mele, mai reduse și mai fascinate.

FATA : Mamă...

MĂRUNTU : Taci !

ACTORUL : Am tremurat la apariția ei, am căutat-o și am visat-o ...și i-am închinat nenumerate ode stupide, în serile de primăvară, în serile de toamnă, cînd o furam de la părinți pentru o plimbare prin Parcul Libertății... sau cum se chema atunci. Îi cîntam la ureche arii vesele și zglobii... și cred că asta m-a pierdut, pentru că zîna antică n-a mai venit, dintr-o seară anume, la plimbare prin parcul acela... n-a venit, pur și simplu, oricît zbieram eu sub fereastra ei luminată... n-a venit, probabil pentru că n-a înțeles textul și ar fi vrut să audă, într-un limbaj mai serios, sec și scurt, cuvîntul cuvenit. Asta e. Trebuie să-mi fie rușine, acum, de ariile mele zglobii ?

GINERELE : O ! Dar, cu ariile dumneavoastră, v-ați cîștigat o glorie !

ACTORUL : V-am dezamăgit cumva, dușuiță ?

FATA : Pe mine ? Nu. Mă mir numai că mama...

AVOCATUL : Ei bine, asistența e lămurită și, dacă apreciez exact, îți acordă o oarecare simpatie, pentru trecutul evocat. Nu mi-ai răspuns, însă, la întrebare : prezentul te-ar fi determinat să vii sau nu, în eventualitatea aceea ?

ACTORUL : Adică, dumneata vrei să forțezi textul ?

AVOCATUL : Vreau să știu.

ACTORUL : Probabil că... nu !

AVOCATUL : Asta e. Sentimentele sînt întotdeauna mai slabe decît chemarea datoriei.

GINERELE : Și, ce e rău în asta ?

MĂRUNTU : Nu-i frumos... nu e elegant ce faci. De ce te încapăținezi să tulburi amintirea unor seri nevinovate, pomenite cu atîta emoție aici ? Și cu atîta respect... N-ai văzut ?... Nu i-a fost rușine să recunoască... nu s-a dat înapoi. Eu îi sînt recunoscătoare pentru asta.

ACTORUL (*reciproca*) : O ! Zeiță antică !

AVOCATUL : Iartă-mă, dar vroiam să explic ce e cu factorii de unire uitați.

ACTORUL : Dumneata, nu știu de ce, mă încolțești pe mine cu alternative care ne depășesc puterile și importanța... pentru că, la urma urmei, nu sîntem personaje de literatură, din care să extragi, cum poftești, generalizări... mă încolțești, zic, și tragi concluzii, dar nu ții scamă că aici mai sîntem trei ființe, legate, mai mult sau mai puțin, de biografia gazdei, care n-avem nici un câștig din speculațiile pe care le faci asupra mea. Ia să ne întoarcem puțin cu privirea asupra propriei dumitale prezențe — nu?... Și să analizăm. N-ai fost invitat, ca și mine ?

AVOCATUL : Da.

ACTORUL : N-ai venit, din stimă, și afecțiune pentru o cunoștință veche ?

AVOCATUL : Da.

ACTORUL : Ne-am mai văzut noi altă dată ? Ne-am intersectat, atît cît să ne punem în balanță biografiile ?

AVOCATUL : Da.

ACTORUL : Ei, cum ? Cînd ? În ce scenă ?

MĂRUNTU : Lăsați... nu folosiți trecutul ca arenă de corrida.

ACTORUL : Dar, de ce ? M-a provocat, răspund. Hai, împunge, bătrîne avocat... sînt gata, cu hlamida roșie.

AVOCATUL : Cînd cu divorțul... la care s-a referit, foarte usturător, tovarășul ginere.

ACTORUL : Eu ? Nu te-am văzut în viața mea !

AVOCATUL : Dar existai.

GINERELE : Ha, ha... nu cumva sfatul acela înțelept l-ai dat pentru că exista artistul ?

ACTORUL : Calomnie ! Scumpă prietenă, te rog să ții cont că, în amurgul vieții mele, sînt calomniat în cuibul dumitale privat...

FATA : Ce vor să spună, dragă mamă ? Ce au de împărțit ?

ACTORUL : Cine e el ? Nu cumva, un pretendent respins ? Un rival ?

AVOCATUL : Existai, asta e. Și, ca și acum, atunci, prietena noastră a dat o fugă pînă la amici și i-a întrebat ce să facă, cum să facă... să nu periclitizeze cumva soarta copilului...

FATA (*aude pentru prima dată*) : Mamă...

MĂRUNTU (*depășită*) : Ce vină am eu ?

ACTORUL : A dat, e adevărat. Dar pe dumneata nu te înregistrasem... mă ierți. (*Teatral*) Othello !

AVOCATUL : Și amicii i-au răspuns... ce au crezut ei de cuviință că e mai bine. Și mai drept. Și, fără prejudicii.

ACTORUL : Da, am sfătuit-o să divorțeze, dacă la asta te referi.

AVOCATUL : Și eu am ajutat-o. Juridic.

FATA (*abia vorbește*) : Pentru mine ?

AVOCATUL : N-ai fi urmat niciodată școala pe care ai urmat-o, dacă nu se întimpla așa. Acum spune, Carusso... era o altă soluție, mai bună ?

ACTORUL (*cu ușor regret*) : Era. O soluție de sentiment. Să nu divorțeze. Să-și ia toate riscurile și să se chinuie, singură, neajutorată, cu consecințele cele mai nedrepte care ar fi rezultat din împrejurare. Un soț condamnat politic, vă dați seama... Chiar dacă, ulterior, a fost reabilitat.

AVOCATUL : Vezi că ne-am întîlnit ? Vezi că ne-am intersectat biografiile, artistule ? Ești nobil. Intre datorie și sentiment, scumpii mei... și stimate tovarășe ginere... precum a demonstrat și în seara asta talentatul plămăuitor de conți și prințșori... învinge de obicei, datoria.

ACTORUL : Mda. Te-am iertat.

AVOCATUL : Și avem noi dreptul să acuzăm pe cineva că n-a avut puterea, sau curajul, sau fanatismul de a alege, mai degrabă, sentimentul ? Și de a cădea ? Avem puterea să-i cerem cuiva acest lucru ?

(*Tăcere.*)

FATA (*copleșită*) : Dă drumul... te rog, dă drumul la televizor, indiferent ce-o fi... indiferent dacă mai vine cineva sau nu.

GINERELE (*marcat, și el, de atmosferă*) : Da. Omul ăsta cu păpușa, dacă o fi existînd, habar n-are ce schimburi de opinii și ce procese a provocat, în sînul unei familii... colorate cu cunoștințe și prințșori...

(*Dă drumul la televizor. Un film, sau un reportaj.*)

MĂRUNTU (*amestec de suferință și multă dragoste*) : Nu trebuia să ajungem aici, dragii mei... N-am vrut să se spună lucrurile astea cu atîta răceală și duritate. Cred că n-am vrut să se spună niciodată. Adevărul?... Dar, care e adevărul, pentru o viață de om ? Ducem, în inima noastră, umbra atîtor hotărîri pe care le-am luat cîndva, încît nu ne mai rămîne timp și putere să scormonim în trecut, cu siguranța că vom stabili adevărul. Adevărul de-acum ? Adevărul de-atunci?... Ei, cine îmi spune cu precizie adevărul care să fie valabil acum, ca și atunci ? Cine-l știe?... (*Mică pauză.*) Nimeni. Sînteți niște copii, prietenii mei... și tu, om al legilor, și tu, prinț de operetă... dacă vă închipuiți că eu am venit la voi, atunci, ca să mă ajutați să iau o hotărîre. Ea era de mult luată, în inima mea. Ceea ce am luat de la voi a fost confirmarea, mărturia unor oameni apropiați, că ceea ce mi-am propus eu să fac nu e o greșeală... și o nedreptate. (*Pauză.*) Dar, uite că au trecut anii... și stau și mă mir cum nu mă întreabă nimeni cu ce preț am luat această hotărîre...

GINERELE (*închide televizorul*) : Pentru că faptele contează, în societatea asta, nu frămîntările care se iscă într-un suflet oarecare, scumpă mamă-soacră.



MĂRUNTU (*tot blindă*): Parcă-mi spuneai mamă... ?

GINERELE: Eh, iartă-mă... din obișnuință. FATA (*incercînd să evadeze*): De ce l-ai închis ?

MĂRUNTU: Faptele contează, în societate, ai dreptate. Dar, atunci, dragul meu, înainte de a mai pune la îndoaială înțelepciunea unui act din viața semenului tău, gîndește-te la prețul pe care ar fi putut să-l plătească și care nu se măsoară niciodată. De nimeni. E un preț din adînc, și necunoscut, pe care nu poți să-l împarți cu nici o altă ființă. E un preț al tău, cu care trăiești și mori.

GINERELE: Știi de ce mi-am permis ? Pentru că aș vrea ca astea să nu se mai întîmple niciodată... să nu mai fie niciodată obligată o femeie, sau un om de pe lume, să se rupă de aproapele său, pentru a putea supraviețui. Să nu mai plătească nimeni prețurile dumitale din adînc, care nu se mai pot răscumpăra și înstrăina. Omul are nevoie de cuget limpede, frumos... sensibilitatea lui are nevoie să absoarbă aromele naturii și științele de geniu ale civilizației... sufletul omului, pe care-l iubesc și-l venerez, trebuie să fie mîndru și încărcat cu toată incandescența făuritoare a lumii... pentru a avea tăria de a o cucerii și a o modela. Omul trebuie să fie liber de constrîngerii interioare.

MĂRUNTU: Și, ce-ar fi de făcut, după părerea ta ?

GINERELE: Să mai cîștigăm o treaptă, ca să obținem dreptul ăsta.

MĂRUNTU: Voi ați cîștigat-o. Societatea de azi nu vă mai cere să plătiți prețul pe care l-am plătit eu pentru a putea supraviețui.

GINERELE: Așa e. Dar mai avem de cîștigat citeva. Poate, pentru noi, poate, pentru nepoți...

MĂRUNTU: Nepoții nu sîntem tot noi, dragul meu ginere ?

GINERELE (*surprins*): Cum ?... Nu știu, poate... sigur că da. Dar, dumneata, mamă, vorbești ca o poezie, nu te supăra... Surprinz și emoționezi. Ia te uită... nu te-am cunoscut pînă acum !

MĂRUNTU (*cald, rar*): Nici noi, nepoții... nu te vom înțelege că ți-ai privit soacra cu nemulțumire, pentru o hotărîre pe care a luat-o într-o altă vreme. Nu te vom aproba.

GINERELE: Cine știe...

FATA (*rece*): Încep să cred, mamă, că ne-ai pofțit aici, în seara asta, ca să ne judeci pe noi. Ca să ne reproșeze ceva domnii aceștia, pe care i-ai adus ca martori și apărători... și să ne pună să plătim. Să răscumpărăm ceva. Ce ?

GINERELE: N-am simțit acest lucru, draga mea. Nu cred că se pune problema.

FATA: Dar ce-ai simțit tu ? Ți-ai închipuit, măcar, în tot acest timp, că ar putea să fie ceva mai presus de hotărîrile acelea, luate cu un preț pe care-l respect, și de treptele acelea, de care vorbești, între noi și nepoți ?

GINERELE: Ce ?

FATA: Tatăl meu ! (*Pauză*) I-a pomenit cineva numele, mai mult decît printr-un a propos și o indicație de speță ?... Ce speță ?... Speță juridică ?... Dar el a fost o speță vie, domnii mei, din carne și sînge, un material vibrant, în care a încăput, măcar tot atît cît încap în fiecare dintre noi, tot universul... Luna și stelele. Iarba și fluturii. Zeii, și prinții de operetă, și vagabonzii. Chioșcurile de ziare și planetele. Cutremurele și pruncii. Comandanții de oști și continentele. Zilele și visele. Care vise ? Cite vise ?... Poate că visul lui am fost eu ? Sau blocul acesta, în care stăm și așteptăm pe cineva ? Sau praful de lună, pe care l-a luat în palmă, pentru prima dată, Neil Armstrong ? Ai și uitat de Armstrong ?... Ce repede îmbătrînim ! Care a fost visul lui, poți să-mi spui ? Care a fost raza aceea, țesută din tainele minții, care a țîșnit cîndva din dorul tatălui meu și a atins un punct neștiut de nimeni pe lume ? Un punct de lumină și de bucurie... de mare bucurie omenească ?... Tu l-ai cunoscut, mamă ?

MĂRUNTU: I-am împărtășit multe vise și doruri, dar ceea ce se spui tu... cum spui tu... nu, n-am știut niciodată.

FATA: Eu m-am întrebat întotdeauna. Ți-ai închipuit ?

MĂRUNTU: Da. Dar nu așa cum ai rîvnit tu.

FATA: Și vin acum prietenii aceștia, eu părul alb, să-mi spună ce dramatică era alternativa pe care ai trăit-o atunci și ce importantă, hotărîrea pe care au sprijinit-o. Ca să învăț eu la școală. Bine. Ca să cresc omenește și să fiu o ființă dreaptă pe pămînt. Și mai bine. N-am să pot niciodată să-mi exprim recunoștința pentru toate astea, așa cum s-ar cuveni, și să convertesc investițiile de sacrificiu în aur ! Rețineți ce-am spus. E foarte important să nu se uite că ceea ce am aflat mă face să fiu și mai conștientă de ceea ce-mi revine. Pe plan spiritual. (*Mică pauză*.) Dar, dincolo de toate astea, puteți să-mi spuneți ceva, despre lumina aceea ?... Despre visul și taina unui om ? Mamă... ? Artistule ?... Avocatule... ? (*Tăcere*.) Atunci, de ce... de ce mai discutăm despre societate și nepoți, dacă nu sîntem în stare să știm nimic despre o lumină ?

ACTORUL (*impresionat*): Vorbești prea grav, draga mea. Prea din adîncul nemărturisit al lucrurilor. Cine să coboare pînă acolo ? Sau să suie ?

AVOCATUL : Vorbești prea adevărat. Și cu neputință de pătruns. Ce e acolo, unde rivnești dumneata să pătrunzi ? O mare tăcere !

FATA (*durere veche*) : Dar tăcerea asta m-a chinuit pe mine o viață întreagă. V-ați închipuit ? A crescut în mine, ca o chemare și ca o durere, cu fiecare an pe care-l plăteam școlii și societății, ca să cresc... și să mă formez. E viața mea. Sint eu... Înțelegeți acest lucru ? Cum să mă exprim, ca să vin spre voi și să încep în raționamente și decizii, eu, o mare tăcere ? Cum să mă impac ?

GINERELE : N-am să regret niciodată seara asta. Orice s-ar întâmpla. Poate să vină sau nu, neisprăvitul care ne-a adunat aici, ba chiar aș fi mai bucuros să nu vină... să ne lase în pace... să nu ne tulbure aceste clipe, când, din împrejurări cotidiene, blestemate sau nu de destin, ajungem să ne cunoaștem așa cum nu ne-am cunoscut niciodată. Eram mici. Și banali. Și corecți unul cu altul, atât pe cât ne îndreptăteau îndatoririle să fim. Și, poate, într-o oarecare măsură, sentimentele. Sintem altceva... nu știu ce... dar imi va veni foarte greu, de aci înainte, să fiu doar corect... atât și atât, cu dumneavoastră. Aproape peste putință. Ceva s-a aprins înăuntrul meu și arde... și mistuie... (*Cu glas emoționat.*) Nevastă a mea, unde ai fost ?... Mama mea scumpă, de ce ai lipsit ?

(*Sărutări.*)

ACTORUL : Ca să cinstim momentul, ar trebui să închinăm un pahar.

AVOCATUL : Cu apă și imaginație, ca să mă exprim așa, că n-avem resurse. Dar eu zic, artistule, că ce-a fost să se întâmple s-a întâmplat. Ipoteza mea se adevărește și, dacă socotim că mai avem scaun la cap, putem să ne declarăm mulțumiți și să dăm bună seara.

ACTORUL : Da, ai dreptate. Ca să vezi ! Ne e dat să plecăm pe-același drum, noi, care am venit pînă aici pe drumuri complete diferite.

AVOCATUL : N-am nici o rețineră, te asigur.

ACTORUL : La vîrsta asta, ce să mai pretinzi ? Seniorita...

AVOCATUL : Domniță...

ACTORUL : Ia ascultă... de ce-i spui dumneata mereu, gazdei noastre, domniță ? Te-am reperat de cînd am venit aici.

AVOCATUL : Ei, artistule... la atîta talent, precum dovedești, ce pretinzi atîta deslășire ?

ACTORUL : Așa ? Castor și Polux... hai, să mergem.

MĂRUNTU : Nu plecați...

AVOCATUL : Sint ceasurile spre douăzeci, domniță. Ce-a fost să se întâmple, s-a întâmplat.

ACTORUL : Nu vine nimeni, astăzi și părărerea mea. Am lăsat-o deconcertată pe Hilde, acasă...

FATA : Și eu cred că nu vine nimeni. Mamă, ne-ai adus lumină !

MĂRUNTU : Dar nu v-am mințit, dragii mei... trei seri, la ușă, mi-a bătut cineva care m-a întrebat de o fetiță și de o păpușă... unde s-a mai pomenit una ca asta ? Nu mă lăsați singură, că nu suport... acum, nu mai suport această realitate !

ACTORUL : Și, dacă nu vine ?

AVOCATUL : Ar trebui să rămîneți dumneavoastră aici, fică și ginere.

GINERELE : Nu. Ar trebui să vină mama la noi, pentru totdeauna.

AVOCATUL : Excelent !

ACTORUL : Păi, sigur... m-am și mirat că nu s-a întâmplat pînă acum.

FATA : Mamă... ar trebui să te decizi. Vino la noi.

GINERELE : Da, vino. Ți-am mai propus asta, de cîteva ori, dar m-am înclinat în fața refuzului dumitale, pe care nu l-am înțeles. Acum, nici nu mă mai interesează... vino, și să isprăvim odată, cu spaima de fetițe și de păpuși...

FATA : Vino. Poate, omul acela era singurătate ? Propria ta singurătate ?

ACTORUL : Ce seară ! Cîte mai aflăm ! Asta e... cum nu ne-am dat seama pînă acum ? Omul acela era singurătatea.

AVOCATUL : Nu l-aș fi putut prinde în acești termeni, într-o pledoarie de forță, în vecii vecilor... Ce cuvînt ! Ce sinteză ! Dreptul e prea prozaic, Arlechino... de aceea te iau de braț. (*Ceea ce și face.*)

ACTORUL (*gata de plecare*) : Avansăm ? (*Sonerie, Clipe de incremenire.*)

FATA : Telefonul...

AVOCATUL : Nu. Acum e la ușă.

ACTORUL : Mamma mia !

FATA (*nu vrea să creadă. Acum, nimeni nu mai vrea să creadă*) : Nu se poate !

GINERELE : Nu se mai poate. Omul ăsta nu mai are ce căuta aici. Nu-l mai așteaptă nimeni... Nu-i drept !

(*Sonerie.*)

MĂRUNTU : V-am spus eu că există ? Și că o să vină ? Așteptați. Mă duc să deschid...

(*Sonerie a devenit un sunet prelung de trompetă. Un cîntec. Ca un strigăt de pasăre. Clementina Mărintu ajunge la ușă, o deschide. Intră un om ca toți oamenii. Și stă. Și-i privește.*)

OMUL CU PĂPUȘA : De ce vă uitați așa la mine, oameni buni ? Nu mă credeți ? Nu știți cum să interpretați ? Dar de ce... ? Mie mi se pare foarte simplu. Într-o seară, am găsit o păpușă, pe o bancă. În fața blocului. Mă întorceam spre casă, ploua, hainele mele se muiașeră ca un zarzavat și simțeam șiroaiele plimbîndu-mi-se pe piele ca un flueră-lume pe bulevard. Trecînd prin părculețul din față.

am zărit, pe o bancă, ceva, ca o umbră, ca un pachet, ca un animal mic și re-begit... Am dat să trec mai departe, dar, curios, am întors privirea. Ce să fie pe bancă, la ora aceea, pe o ploaie atât de afurisită? Și-am văzut. Am văzut o jucărie, uitată de cineva, și muiată mai rău decât o rufă. Și-am mai văzut — să nu rideți — două sclipiri care mă țintuiau din întuneric. Ca niște ochi vii. Cine știe, poate se reflecta în mărgelile lor lumina unui bec... și asta m-a făcut să mă apropiu și s-o iau cu mine. Am ascuns-o sub haină, ca s-o ferească de ploaie. Și pînă acasă m-am gândit: ce fac cu jucăria asta? Plouată, plouată, dar cînd se va usca și după ce îi vom aranja nițel silueta, ce-o să se întîmple? O urcăm pe-un raft? Și-atunci, am văzut undeva o fetiță, smiorcăindu-se... în închipuire, bineînțeles... și am început să mă gândesc că va trebui să i-o dau înapoi. „Lasă, mamă, că îți cumpăr alta“ — o liniștea, într-un fel, mama ei. Și i-ar fi cumpărat vreo zece. „Da, dar eu o vreau pe aia!“ — zicea fetița, și știiți dumneavoastră cum sînt copiii, cînd trebuie să se despartă de cineva. Sau de ceva. Nimic nu înlocuiește ceea ce au pierdut. Și sînt cam dezamăgiți de noi, ăștia mari, pentru că noi, în închipuirea lor, putem face să apară și să dispară tot felul de lucruri, putem face minuni, cred ei, ca năzdrăvanii din basme, și nu mai cred cînd le spunem că ceva e pierdut pentru totdeauna. Nu mai cred în puterea asta, a noastră, de a face minuni. Și mi-am zis că nu e bine. Că asta nu trebuie s-o aștepte copiii prea devreme. Și-atîta timp cît mai e un mijloc de a le păstra încrederea asta, trebuie să facem ceva să nu-i dezamăgim. Și-am început să umblu prin bloc. Din apartament în apartament. Am fost și prin blocurile de-alături. Și de peste

drum. Și iar m-am întors, pentru că am avut impresia că, uneori, oamenii mi-au răspuns într-o doară. Fără să înțeleagă. Fără să creadă. Oho, cîte fețe neîncrezătoare n-am văzut eu, în aceste seri... Cîte priviri rele... Dușmănoase... (Mică pauză.) Noi, oamenii, am pierdut ceva, pentru totdeauna. Ce? Poate, puterea de a mai crede cu tărie că sîntem în stare să facem minuni. (Ride.) Ha, ha... am fost reclamat încoace și încolo, uneori, amenințat. S-au pus în mișcare comitetul de stradă, miliția, Consiliul popular. Dar nu chiar așa cum și-au închipuit unii. Miliția s-a oferit să-mi dea o mîină de ajutor... Consiliul popular, nu știu ce-ar mai fi putut să facă, pentru că la una din uși a răspuns, într-o seară, chiar vicepreședintele de sector... iar comitetul de stradă ar face mai bine să se ocupe de gropile din spatele blocului... uite, dacă veniți pînă la fereastră, pot să vă arăt de aici niște gropi mari și urite, în care se adună apa, cînd plouă, și poți să-ți frîngi și gîtul. N-am timp decât seara, o oră-două. Și nu în fiecare seară. Cîteodată mai rămîn la club, cîteodată mai citesc, uneori, dau o fugă la Băneasa și o aștept pe Angela. Angela zboară cu avioanele ici-colo, prin țară. Și întrebă și ea, pe unde apucă. Nu cred să nu existe undeva, în toată țara, fetița asta care a pierdut o jucărie. Și să nu dau de ea. V-am plictisit? Iertați-mă. Nu știu ce mi-a venit și mie, să vorbesc atât și să vă rețin... Dar văd că sînteți o familie numeroasă și liniștită. Tovarășa m-a poftit atât de respectuos că... merita să vă spun. Vă invidiez. Și vă mulțumesc. Dacă auziți pe undeva, pe cineva... lăsați-mi vorbă la miliție. Sau la vicepreședintele Consiliului popular. Că știu de unde să mă ia.

(Cîntec prelung.)

## S F Î R Ș I T

august 1976